

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าบทความ เอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะฟัง-พูด การจัดการเรียนการสอนโดยตรงและโดยอ้อม ตลอดจนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้แยกประเด็นสรุปตามลำดับต่อไปนี้

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ทักษะฟัง-พูด

- 1.1 ความหมายของทักษะฟัง-พูด
- 1.2 องค์ประกอบของทักษะฟัง-พูด
- 1.3 ลักษณะและความสำคัญของทักษะฟัง-พูด

2. เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน
- 2.2 ความหมายของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน
- 2.3 รูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน
- 2.4 กลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

3. การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

- 3.1 การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง
- 3.2 การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ทักษะฟัง-พูด

1.1 ความหมายของทักษะฟัง-พูด

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของทักษะฟัง-พูดไว้ต่าง ๆ ดังนี้
 ทักษะฟัง-พูด คือ การสื่อสารทางวาจาของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งต่างก็มีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายของตนเอง ทักษะฟังเป็นทักษะด้านการรับข้อมูล ทักษะพูดเป็นทักษะด้านการแสดงออก ทักษะฟัง-พูดไม่สามารถแยกจากกันได้ ถึงแม้ว่าบางครั้งเราจะใช้ทักษะการฟังเพียงอย่างเดียว เช่น การฟังวิทยุ หรือฟังการอภิปรายก็ตาม (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2532 : 53)

วิลเลียม ลิตเติลวูด (William Littlewood 1981 : 3-5)
 ดอนน์ เบิร์น (Donn Byrne 1984 : 8) และ คีธ จอห์นสัน กับ คีธ มอร์โรว์ (Keith Johnson and Keith Morrow 1981 : 70) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ทักษะฟัง-พูด คือ กิจกรรมที่ผู้พูดและผู้ฟังผลัดกันโต้ตอบคำพูดเพื่อสื่อความเข้าใจโดยผู้พูดจะคาดคะเนความรู้และทัศนคติของผู้ฟัง แล้วเลือกใช้รหัสหรือภาษาที่เหมาะสมส่งไปยังผู้ฟัง ผู้ฟังจะตีความรหัสที่ได้รับให้เป็นคำพูดที่มีความหมายด้วยการพิจารณาเสียงหนักเบา การเน้นเสียงสูงต่ำ สีหน้าท่าทาง และการเคลื่อนไหวประกอบคำพูดของผู้พูดแล้วทำการโต้ตอบกลับไป การโต้ตอบนี้เกิดขึ้นภายในระยะเวลาอันรวดเร็วมาก

แจ็ก ซี ริชาร์ดส์ และ ริชาร์ด ดับบลิว ชมิทท์ (Jack C. Richards and Richard W. Schmidt 1983 : 118-126) ได้ให้ความหมายของทักษะฟัง-พูดไว้ว่า หมายถึง การพูดคุยหรือการปะทะสังสรรค์กันด้วยวาจาและอาภักิริยาระหว่างผู้ร่วมการสนทนา ที่มีจำนวนไม่มากนักในฐานะผู้พูดและผู้ฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อสรุป ความคาดหวังและวิธีการดำเนินการสนทนา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสนทนา ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นโดยมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการเลือกใช้คำพูด การเริ่มและการจบบทสนทนา กฎเกณฑ์ดังกล่าวไม่มีการตราไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

แซนดรา เจ ซาวิยอง (Sandra J. Savignon 1983 : 8) กล่าวว่่า "ทักษะฟัง-พูด คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของการแสดงความคิด ความรู้สึก การแลกเปลี่ยนข่าวสารและโอกาสในการสนทนา"

ดักลาส เอช บราวน์ (Douglas H. Brown 1980 : 88) ให้ความหมายของทักษะฟัง-พูดไว้ว่า หมายถึง กระบวนการรับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอย่างน้อยสองคนขึ้นไปโดยจะต้องมีความหมายทั้งต่อผู้ฟังและต่อผู้พูดด้วย เพราะการพูดจะไม่มีหมายเลยถ้าหากผู้ฟังไม่เข้าใจเรื่องราวที่พูดหรือจุดมุ่งหมายของการพูดนั้น

เจ รีเวลล์ (J. Revell 1979 : 110) กล่าวถึงทักษะฟัง-พูดว่า เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสาร ความคิด และความรู้สึกระหว่างบุคคลด้วยการสนทนา สิ่งที่แลกเปลี่ยนกันนั้นเป็นสิ่งแปลกใหม่หรือความรู้ใหม่ ไม่ใช่สิ่งที่ผู้ฟังทราบคำตอบล่วงหน้าแล้วว่าผู้พูดจะพูดอะไร และตนจะให้คำตอบอย่างไร ทั้งนี้เพราะภาษาที่มนุษย์ใช้นั้นไม่เพียงแต่บอกข้อเท็จจริงเท่านั้นแต่ยังสื่อถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้พูดด้วย ผู้ฟังสามารถตีความหมายได้จากการพิจารณาคำพูดที่ผู้พูดเลือกใช้ ประกอบกับระดับเสียง ท่าทาง การแสดงสีหน้า และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การพูด

ดอนน์ เบิร์น (Donn Byrne 1984 : 8) กล่าวถึงทักษะฟัง-พูดว่าเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นสองทางระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง โดยผู้พูดจะต้องมีความสามารถในการส่งรหัสข้อความด้วยภาษาที่เหมาะสมไปสู่ผู้ฟัง ผู้ฟังจะทำการถอดรหัสที่ได้รับทั้งเสียงหนักเบา การเน้นเสียงสูงต่ำ สีหน้าท่าทาง และการเคลื่อนไหวประกอบคำพูดของผู้พูดให้เป็นคำพูดที่มีความหมาย

อาจสรุปได้ว่า ทักษะฟัง-พูด คือ การสนทนาหรือการสื่อสารด้วยวาจาและอากัปกิริยา เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เข้าร่วมการสนทนาตั้งแต่สองคนขึ้นไปในฐานะผู้พูดและผู้ฟัง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิด ความรู้สึก และความคาดหวัง ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่หรือเป็นความรู้ใหม่ นอกจากนี้ผู้พูดและผู้ฟังยังแลกเปลี่ยนการมีส่วนร่วมในการสนทนาอีกด้วย ทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนการซึ่งมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการเลือกใช้คำพูด การเริ่มและจบบทสนทนา โดยกฎเกณฑ์ดังกล่าวไม่มีการตราไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

1.2 องค์ประกอบของทักษะฟัง-พูด

องค์ประกอบของทักษะฟัง-พูดซึ่งเสนอโดย เอ ที วีเวอร์ และ โอ จี เนสส์ (A.T. Weaver and O.G. Ness อ้างถึงใน Swanson Marquardt 1974 : 8-18) วิลลิสรี อูปรมัย และคณะ (2529 : 5) และ อรุณี วิริยะจิตรรา (2532 : 18-23) มีความคล้ายคลึงกันโดยสรุปได้ว่าประกอบด้วย

1. ผู้พูดหรือผู้ส่งสารกับผู้ฟังหรือผู้รับสาร ทั้งผู้พูดและผู้ฟังจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการสื่อสาร หากขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วการสื่อสารจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้

2. สาร หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสิ่งใดก็ตาม ซึ่งสามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ (สวานิต ยมาภย์ 2526 : 47) เรื่องราวดังกล่าว ได้แก่ ความรู้ ความคิด เหตุการณ์ สถานการณ์ ฯลฯ ซึ่งผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทราบ สารมักประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนเสมอ คือ เนื้อหาและภาษาที่ใช้ เนื้อหาของสารที่มนุษย์สื่อสารกันมีขอบเขตกว้างขวางมาก ทำให้ไม่อาจทำนายว่า ในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันจะสื่อสารกันด้วยเรื่องใด แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ประเภทเท่านั้น คือ เนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริงและเนื้อหาที่เป็นข้อคิดเห็น

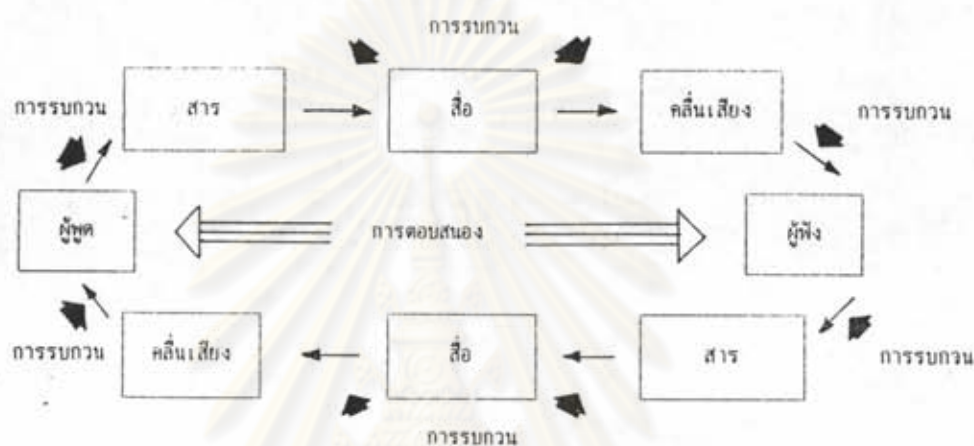
3. สื่อ เป็นพาหะของสารหรือตัวกลางที่ช่วยถ่ายทอดสารจากผู้พูดไปยังผู้ฟัง หากขาดสื่อผู้พูดย่อมไม่อาจถ่ายทอดสารไปสู่ผู้ฟังได้ ในการสื่อสารด้วยวาจา สื่อคือ ภาษาพูดและกริยาท่าทางตลอดจนอาการต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาที่สามารถใช้สื่อความหมายได้ แต่ถ้าเป็นการสื่อสารด้วยวาจาที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลเป็นกลุ่มใหญ่อาจใช้สื่ออย่างอื่นช่วย เช่น เครื่องขยายเสียง เป็นต้น

4. ผลที่เกิดขึ้นหรือการตอบสนอง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงท่าทีหรือพฤติกรรมของผู้ฟังหรือผู้รับสารอันเป็นผลโดยตรงจากที่ได้รับสารแล้วนั่นเอง การตอบสนองจะเกิดขึ้นในรูปใดก็ได้ เช่น เกิดความไม่พอใจ ความพอใจ เข้าใจ ไม่เข้าใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยอมรับ หรือปฏิเสธ โดยอาจตรงหรือไม่ตรงกับเจตนาของผู้พูดซึ่งเป็นผู้ส่งสารก็ได้

5. การรบกวน หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะที่สนทนากันซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและอาจเป็นเหตุให้การสนทนานั้นไม่ประสบผลสำเร็จ การรบกวนมี 2 ประเภท คือ การรบกวนภายใน หมายถึง อุปสรรคที่เกิดจากผู้พูดหรือผู้ฟังเองและการรบกวนภายนอก หมายถึง อุปสรรคที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เช่น เสียงดังรบกวน เป็นต้น

องค์ประกอบทั้ง 5 ประการ ของทักษะฟัง-พูด อาจจำลองเป็นกระบวนการสื่อสารด้วยวาจา ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กระบวนการสื่อสารด้วยวาจา

(ดัดแปลงจาก Swanson Marquardt 1974 : 19)

จากแผนภูมิข้างต้น กล่าวได้ว่า ทักษะฟัง-พูดเป็นกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะที่ผู้พูดและผู้ฟังผลัดกันพูดโต้ตอบเพื่อสื่อข้อมูลหรือความคิดโดยผู้พูดจะคาดคะเนความรู้ ทักษะของผู้ฟัง แล้วเลือกใช้รหัสหรือภาษาที่เหมาะสมส่งไปยังผู้ฟัง ผู้ฟังจะทำการตีความรหัสที่ได้รับให้เป็นคำพูดที่มีความหมายด้วยการพิจารณาเสียงหนัก-เบา การเน้นเสียงสูง-ต่ำ สีหน้า ท่าทาง และการเคลื่อนไหวประกอบคำพูดของผู้พูด (William Littlewood 1981 : 3-5 และ Donn Byrne 1984 : 8) แล้วทำการโต้ตอบกลับไป การโต้ตอบนี้เกิดขึ้นภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว (Keith Johnson and Keith Morrow 1981 : 70) การสื่อสารอาจไม่ประสบความสำเร็จในทุกครั้งเนื่องจากการรบกวน (Interference) ระหว่างการสื่อสาร เช่น เสียงรบกวนต่าง ๆ การขาดความตั้งใจในการ

สื่อและรับสาร การขาดประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้ฟังและผู้พูด หรือการขาดทักษะในการสื่อสาร เป็นต้น

1.3 ลักษณะและความสำคัญของทักษะฟัง-พูด

แจ๊ค ซี ริชาร์ดส์ และริชาร์ด ดับบลิว ชมิทท์ (Jack C. Richards and Richard W. Schmidt 1983: 125-148) กล่าวถึงลักษณะของทักษะฟัง-พูด ไว้ดังต่อไปนี้

1. ทักษะฟัง-พูดเป็นกิจกรรมที่ผู้ฟังและผู้พูดเข้าร่วมสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และเพื่อคงความสัมพันธ์ทางสังคม โดยขณะที่สนทนามีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเพื่อค้นหาสถานะและขอบเขตของตน

2. ผู้เข้าร่วมการสนทนาที่สื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันได้ ต้องมีความรู้ในเรื่องโอกาสการพูด (Turn-Taking) กล่าวคือ เมื่อผู้พูดคนแรกพูดจบควรเว้นระยะการสนทนาและเปิดโอกาสให้คนที่สองได้พูดบ้าง

3. ในการสนทนาผู้พูดคนแรกจะกำหนดแบบของการพูดของกลุ่มสนทนา เช่น ถ้าเป็นคำถามก็ต้องได้รับคำตอบ ถ้าเป็นการทักทายกันก็จะต้องได้รับทักทายตอบหากคนที่สองไม่อาจได้ตอบได้ถูกต้องและเหมาะสม จะเป็นที่สังเกตและได้รับคำตำหนิได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

WOMAN : Hi

BOY : Hi

WOMAN : Hi, Annie.

MOTHER : Annie, don't you hear someone say
Hello to you?

WOMAN : O.K., that's okay, she smiled hello.

MOTHER : You know you're supposed to greet
someone, don't you?

ANNIE : Hello. (Hangs head)

ได้หลายแบบ ดังนี้

4. ในการสนทนาคู่สนทนาอาจตอบสนองคำพูดของผู้พูดคนแรก

4.1 ตอบสนองคำชมด้วยการยอมรับ เห็นด้วย ปฏิเสธไม่เห็นด้วย พุดจาบย่ำเบียด หรือชมกลับ เช่น

(Compliment) A: That's a nice shirt.

(Acceptance) B: Thanks.

(Agreement) B: It is quite nice, isn't it?

(Rejection) B: Well, I think it makes me look old.

(Shift) B: Judy found it for me.

(Return) B: Thanks, I like yours too.

แก้ตัว หรือทำทนาย เช่น

4.2 ตอบสนองคำบ่นด้วยการขอโทษ ปฏิเสธ กล่าวโทษ

(Complaint) A: You ate the cake I left in the fridge.

(Apology) B: Sorry.

(Denial) B: No, I didn't, It must have been Susan.

(Excuse) B: You shouldn't have left it there.

(Justify) B: I was hungry. It was just a small piece anyway.

(Challenge) B: So what?

ตัวอย่าง เช่น

4.3 ตอบสนองข้อเสนอด้วยการยอมรับหรือปฏิเสธ ยก

(Offer) A: Like a lift?

(Accept) B: You saved my life.

(Reject) B: Thanks, but I'm waiting for my friend.

4.4 ตอบสนองคำขอร้องด้วยการยอมรับ แบ่งรับแบ่งสู้

คำว่า หรือปฏิเสธ เช่น

- (Request) A: Can you mail these for me, please?
 (Grant) B: Sure.
 (Put off) B: Sure, but I won't have time today.
 (Challenge) B: Why do you always ask me to mail them for you?
 (Refusal) B: Sorry, but I won't be near the Post Office.

5. หลักในการสนทนา คือ อย่าจ้องหน้าผู้ฟังจนดูเป็นการเสียมารยาทอย่ามองเพดาน อย่าพูดจาอย่างรีบร้อน อย่าเล่าเรื่องโดยไร้จุดหมายหรือไม่เหมาะสม อย่าเล่าเรื่องจนกว่าจะแน่ใจว่าจะเล่าจบโดยไม่หยุดชะงัก อย่าพูดนอกเรื่อง อย่าเพิ่มอะไรเข้าไปอีกหลังจากบรรลุจุดหมายที่ต้องการแล้ว อย่าเล่าเรื่องด้วยภาษาท้องถิ่นนอกจากผู้ฟังรู้จักภาษาท้องถิ่นนั้นด้วย อย่าเล่าเรื่องมากเกินไป อย่าใช้สำนวน อย่าเล่าเรื่องเกินความจริง อย่ายกย่อน อย่าหัวเราะเรื่องเล่าของตนเองก่อน

6. ในการสนทนา บทบาทของผู้เข้าร่วมการสนทนา คือ การเป็นผู้ฟังที่ดี กล่าวคือ ฟังและแสดงให้เห็นว่าตั้งใจฟัง ทำให้คู่สนทนาทราบว่าเข้าใจ โดยใช้คำว่า Uhuh, mm, oh, yeah ... หรือด้วยการเสนอความคิดเห็นที่เหมาะสม ยึดหลักการโต้ตอบที่เหมาะสมโดยโต้ตอบตามที่ผู้พูดคนแรกพูด แล้วคุยเรื่องต่อไปเนื่องจากคนแรก ขณะเดียวกันผู้พูดก็จะเปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้ฟังบ้าง

7. ขณะดำเนินการสนทนา ผู้เข้าร่วมการสนทนาจะมีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่า ได้สื่อข้อความที่ตั้งใจไว้แล้ว และเมื่อจำเป็นก็มีการแก้ไขการสื่อสารที่ผิดพลาด ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การแก้ไขด้วยตนเอง (Self-Repairs) ผู้พูดจะแก้ไขคำพูดของตนเอง และการแก้ไขโดยคนอื่น (Other-Repairs) ตัวอย่างเช่น

(Self- : Is a dollor all right or will I need more
 Repairs) than that for the pen..to cover the postage?

- (Other- A: She married that guy from Australia...
Repairs) who was his name? Wilson... Williams?
B: Don Wilson.
A: Yeah, Don Wilson.

แต่ในบางครั้งการแก้ไขอาจทำไม่สำเร็จก็ได้ เช่น

- A: Can you tell me do you have any records
at whether you ... whether you sent ... oh
shit.
B: What did you say?
A: I'm having the worst trouble talking.

8. ในการสนทนาระหว่างผู้เรียนภาษาที่สองและเจ้าของภาษา
อาจมีการขอให้ผู้อื่นช่วยแก้ไข ในกรณีที่ผู้ฟังสงสัยว่าไม่มีปัญหา ผู้พูดอาจใช้การพูดวนคำหรือวลี
เดิมและอาจอธิบายหรือใช้ข้อความที่ง่ายกว่าเดิม เช่น

- A: We're going mountaineering tomorrow.
B: Mountain ... ee ..?
A: Mountaineering. You know, to climb up the
mountain.

สำหรับวลีที่อาจใช้ในการขอให้มีการแก้ไขมีดังนี้ huh, what, one more time, I'm sorry
นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกทางสีหน้า อาทิ กิริยา และการเคลื่อนไหวสายตา

นอกจากนี้การสนทนาในชีวิตประจำวันยังพบว่า มีลักษณะของการใช้
คำพูดที่ไม่สมบูรณ์ ไม่ถูกหลักไวยากรณ์ ใช้คำห้วนเพื่อย ใช้คำพูดซ้ำ ๆ (Donn Byrne 1984
: 8) มีความลังเลในการพูด มีการเริ่มต้นที่ไม่เหมาะสม หยุตชะงักเป็นระยะ พูดตะกุก
ตะกัก พูดเร็วบ้างช้าบ้าง พูดเสียงสูงบ้างเสียงต่ำบ้าง มีการพูดแทรก มีการแก้ไขคำพูดของตนเอง

มีปฏิริยาโต้ตอบต่อสิ่งที่ทำให้ตกใจ แปลกใจ อุนเจียว หรือสนุกสนาน และมีการใช้คำพูดที่ไม่มี
ความหมาย เช่น I mean.... You know ซึ่งช่วยให้ผู้พูดแสดงความรู้สึกที่แท้จริง
ของตน และช่วยให้ผู้ฟังสามารถจับใจความสำคัญที่พลาดไปในตอนแรกและมีเวลาติดตาม (Penny
Ur 1984 : 7 และ Rebecca L. Oxford 1993 : 206)

การสนทนาเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ กล่าวคือ มนุษย์ใช้
เวลาส่วนใหญ่ในชีวิตไปในการสนทนา (Jack C. Richards and Richard W. Schmidt
1983 : 117) โดยใช้เวลาไปในการฟัง ร้อยละ 45 การพูดร้อยละ 30 ที่เหลือเป็นการอ่านและ
การเขียน (Rebecca L. Oxford 1993 : 406) ทั้งนี้เพราะการสร้างความเข้าใจและ
ความสัมพันธ์อันดีของมนุษย์ด้วยกันนับตั้งแต่การสนทนากันอย่างปกติไปจนถึงการเจรจาระหว่าง
ประเทศล้วนใช้การสนทนาเป็นหลัก (พิสมัย ถิณะแก้ว 2524 : 4) และประการสำคัญก็คือ
การสนทนาเป็นเครื่องมือที่สะดวกที่สุดสำหรับมนุษย์ในการถ่ายทอดความรู้ความคิด ประสบการณ์
ความเจริญก้าวหน้าจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นหนึ่งนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (วัลภา จินตะเสวี และ
คณะ 2528 : 29)

นอกจากนี้ จูดิธ เวลส์ ลินด์ฟอร์ดส์ (Judith Wells Lindfords 1988
: 21-27) ยังกล่าวถึงความสำคัญของทักษะฟัง-พูดต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ไว้ว่า

1. เป็นเครื่องมือในการติดต่อกับผู้อื่น มนุษย์เป็นสัตว์สังคม
โดยธรรมชาติจึงมีความต้องการที่จะดำรงความสัมพันธ์อันดีต่อบุคคลอื่นไว้ และการสนทนาจึงเป็น
เครื่องมือสำคัญในการตอบสนองความต้องการดังกล่าว
2. เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกให้ดีขึ้น ธรรมชาติวิสัย
อย่างหนึ่งของมนุษย์ คือ ความอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว จึงมีความกระตือรือร้นและ
ใช้ความพยายามในการหาคำตอบต่อสิ่งที่ตนสงสัยหรืออยากรู้ การสนทนานับเป็นเครื่องมือในการ
เรียนรู้และตรวจสอบสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นต้นว่า เป็นเครื่องมือในการสอน การอธิบาย
หรือการให้ความรู้ การแสดงความสงสัย การลงความเห็น การแก้ไขข้อข้องใจ การยืนยัน
 ฯลฯ
3. เป็นเครื่องมือในการแสดงถึงความเป็นตัวตนของตัวเอง ทั้งนี้
มนุษย์ใช้เวลาตลอดชีวิตพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวของตน เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่า ตนนั้นเป็นผู้มีเอกลักษณ์
เฉพาะตัว ไม่เหมือนใคร สภาพโดยทั่วไปการแยกความแตกต่างของมนุษย์ออกจากกันนอกจากจะ

พิจารณาจากลายมือ ลายเซ็น และวิธีการเดินแล้วยังพิจารณาจากการสนทนา เนื่องจากการสนทนาจะช่วยบ่งบอกว่า คน ๆ นั้น เป็นบุคคลเช่นไร โดยสังเกตจากทัศนคติ ความคิด และความหวังของเขา เป็นต้น

2. เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

เฮนรี จี วิตโดว์สัน (Henry G. Widdowson 1990 : 113) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศว่า มี 2 แนวคิดด้วยกัน กล่าวคือ แนวคิดที่เน้นโครงสร้าง (Structural Approach) และแนวคิดที่เน้นหน้าที่และการสื่อความหมาย (Notional / Functional Approach) โดยกล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดที่เน้นโครงสร้างนั้นจะให้ความสำคัญแก่ความรู้ที่เกี่ยวกับระบบภาษา (Systemic Knowledge) การฝึกเน้นการแปลความหมายของตัวอักษรแทนที่จะฝึกการตีความหมายจากบริบท เพราะเชื่อว่าเมื่อผู้เรียนมีความรู้ทางภาษาดีพอแล้วจะสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้เอง แต่ผลกลับปรากฏว่าผู้เรียนไม่อาจใช้ภาษาในการสื่อสารได้แม้จะมีความรู้ทางภาษาเป็นอย่างดี หรือถ้าสื่อสารได้บ้างก็เป็นในลักษณะที่เจ้าของภาษาไม่ใช้กัน (สุมิตรา อังวัฒนกุล 2531 : 81) ส่วนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดที่เน้นหน้าที่และการสื่อความหมายเป็นไปในลักษณะที่ให้ความสำคัญแก่การค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความหมาย การฝึกเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้

การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้นั้น ผู้เรียนต้องเข้าใจความหมายของข้อมูลในภาษาเป้าหมายนั้นก่อน สตีเฟน ดี แครชเชน (Stephen D. Krashen 1981 : 57) ได้ให้ความสำคัญต่อความเข้าใจความหมายของข้อมูลมากโดยให้เหตุผลว่า เป็นตัวแปรที่สำคัญในการเรียนภาษาเพราะข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนได้ยินแล้วไม่เข้าใจนั้นไม่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายเลยมีเฉพาะข้อมูลที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input) เท่านั้นที่มีประโยชน์ ปัญหาที่เกิดกับครูผู้สอนคือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้ข้อมูลเป็นที่เข้าใจได้สำหรับผู้เรียน (Michael H. Long 1983 : 138-139)

นักการศึกษา 2 กลุ่ม ได้พยายามหาวิธีการทำให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลในภาษาเป้าหมาย โดยกลุ่มแรกศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวป้อน (Input) กับผลที่เกิด (Output) กลุ่มที่สองศึกษาเกี่ยวกับการทำให้ข้อมูลง่ายขึ้น (Modification) (Claus Faerch and Gabriele Kasper 1986 : 261) นักการศึกษาในกลุ่มที่ 2 คือ ไมเคิล เฮ ลอง (Michael H. Long 1983 : 126-141) พบว่า วิธีที่เจ้าของภาษาทำให้ข้อมูลเป็นที่เข้าใจสำหรับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษามี 2 วิธี คือ การปรับข้อมูลให้ง่ายขึ้น (Modified Input) และการปรับรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ให้ง่ายขึ้น (Modified Interaction) เจ้าของภาษาปรับข้อมูลให้ง่ายขึ้นด้วยการพูดช้า ๆ ใช้คำเดิมซ้ำบ่อย ๆ ไม่ใช้คำสุภาพหรือคำพังเพย พูดสั้น ๆ เป็นต้น ส่วนการปรับรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ให้ง่ายขึ้นนั้นเจ้าของภาษาใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้อง (Confirmation Checks) การตรวจสอบความเข้าใจ (Comprehension Checks) และการขอคำอธิบาย (Clarification Requests) เป็นต้น เคลาส์ แฟร์ช และ เกเบรียล แคสเปอร์ (Claus Faerch and Gabriele Kasper 1986 : 262) เรียกวิธีการต่าง ๆ ที่เจ้าของภาษาใช้ในการปรับรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ให้ง่ายขึ้นว่า เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน (Negotiation for Meaning) กล่าวได้ว่า เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลในภาษาเป้าหมาย (Tim Murphy 1990 : 3)

เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเป็นเครื่องมือที่ประหยัดที่สุดแม้จะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาเป้าหมาย แต่ก็สามารถทำให้ผู้เรียนตระหนักในข้อมูลภาษาที่สำคัญ ๆ เป็นการทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ในที่สุดด้วยการช่วยให้ผู้เรียนค่อย ๆ ก้าวจากระบบภาษาแม่ไปสู่ระบบภาษาเป้าหมาย ช่วยจัดข้อผิดพลาดเนื่องจากอิทธิพลของภาษาแม่ ช่วยสร้างความรู้สึกมั่นใจในขณะสนทนาซึ่งโดยธรรมชาติแล้วจะต้องคอยระมัดระวังตลอดเวลาเพื่อรักษาหน้าของตน เพื่อหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง และเพื่อคงมิตรภาพระหว่างกันไว้ (Henry G. Widdowson 1990 : 110-111)

เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเป็นเทคนิคที่พบว่า มีการใช้กันมากทั้งในการสนทนาระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเจ้าของภาษาและระหว่างคู่สนทนาที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาตลอดจนระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Claus Faerch and Gabriele Kasper 1986 : 262) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสนทนาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปนั้น

ผู้เข้าร่วมการสนทนาไม่อาจเข้าใจกันได้อย่างดั่งแต่ มักมีช่องว่างระหว่างความเข้าใจกันเสมอ แม้ว่าจะเป็น การสนทนา ระหว่างเจ้าของภาษาด้วยกัน ก็ยังมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ สาเหตุอาจเกิดจากเสียงรบกวน ความยากง่ายในการยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน และการเว้นถ้อยคำไว้ให้เข้าใจเอง หรืออาจจะเกิดจากการที่ผู้เข้าร่วมการสนทนามีภูมิหลังและใช้ภาษาต่างกัน (Jeremy Harmer 1985 : 53-54) นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากข้อบกพร่องของผู้รับสารที่ไม่มี ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลที่ส่งมา (Claus Faerch and Gabriele Kasper 1986 : 264) เฮนรี จี วิตโดว์สัน (Henry G. Widdowson 1990 : 108) ให้ความเห็นเพิ่มเติมโดยกล่าวว่า "ในการสื่อสารนั้นผู้รับสารไม่อาจแปลความหมายได้ถูกต้องตรงกับเจตนาารมณ์ของผู้ส่งสารได้อย่างแท้จริง สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเพียงความเข้าใจที่มีความหมายใกล้เคียงกับผู้ส่งสารเท่านั้น" ดังนั้น ผู้เข้าร่วมการสนทนาจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน เพื่อช่วยให้แปลความหมายได้ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของคู่สนทนาที่สุด

เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเป็นเทคนิคที่จะหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดพลาด (Evangeline M. Varonis and Susan M. Gass (in press) : 241) ซึ่งมักเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในการทำความเข้าใจข้อมูลในภาษาต่างประเทศ เนื่องจากอิทธิพลและความคุ้นเคยในการใช้ภาษาแม่ที่นั่นเองที่เป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจข้อมูลในภาษาต่างประเทศ และตามปกติเมื่อเกิดความเข้าใจผิดพลาดขึ้น ผู้ร่วมการสื่อสารจะมีปฏิกิริยาได้ตอบในลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

1. เพิกเฉยต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้น เช่น

MELISSA: I'm sorry to have called so early, but
I'm just on my way out of the house for
...(unintelligible)

BEVERLY: That's O.K. I was up.

ผู้เข้าร่วมการสนทนาเป็นเจ้าของภาษา เมลิสซาได้โทรศัพท์ทางไกลมาหาบีเวอร์ลี ซึ่งทั้งคู่ไม่ได้สนิทสนมกัน บีเวอร์ลีต้องการทราบจุดมุ่งหมายที่เมลิสซาโทรศัพท์มามากกว่าที่อยากทราบว่า อีกฝ่ายไปไหน เธอจึงเพิกเฉยเพื่อให้เมลิสซาพูดต่อไป

2. แก้ไขความผิดพลาดที่เกิดขึ้นทันที เช่น

MIEKO: State is uh.. what what kind of state?

MARIA: It is uhm

MIEKO: Michigan State?

MARIA: No, the all nation.

ผู้เข้าร่วมการสนทนาไม่ใช่เจ้าของภาษาทั้งคู่ มาเรียพยายามอธิบายให้มิเอโกะฟังว่าพ่อเธอทำงานให้กับรัฐบาล แต่มิเอโกะไม่เข้าใจ เธอคิดว่ามาเรียพูดถึงรัฐใดรัฐหนึ่งในสหรัฐอเมริกา มาเรียจึงแก้ไขความเข้าใจผิดนั้นทันที

3. เพิกเฉยต่อความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างการสนทนา เช่น

LOUIS: I want to ask you about something.

NS. : Yes, Louis, what is it?

(Teacher)

LOUIS: I don't understand about urinals.

NS. : What is it you don't understand about them?

LOUIS: I don't understand what you're supposed to do with them.

ผู้เข้าร่วมการสนทนาตระหนักถึงความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างการสนทนาแต่ก็เพิกเฉย ครูชาวอังกฤษของหลุยส์ทราบว่า หลุยส์ต้องการทราบเกี่ยวกับบทความ (Journal) ที่เธอมอบหมายให้ทำ

4. แก้ไขข้อผิดพลาดทันทีเมื่อมีความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างการสนทนา เช่น

สนทนา เช่น

การสนทนาเกิดขึ้นในร้านค้า ขณะที่ทั้งคู่กำลังร่อนงานขายเสียงโทรศัพท์ก็ดังขึ้น

JOSE : Should we get those rings?

RACHEL: Would we be able to give them any information?

JOSE : (LONG PAUSE) I mean the napkin rings.

จากตัวอย่างจะเห็นว่า มีการแก้ไขข้อผิดพลาด ราเชลเป็น
เจ้าของภาษา โฮเซสามีของเธอเป็นชาวต่างชาติได้แก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อมีปัญหากเกิดขึ้น

5. เพิกเฉยต่อความเข้าใจผิดหลังจบการสนทนา เช่น
ในภัตตาคาร

SANG-IK: Can I have bill?

(WAITER BRINGS A GLASS OF BEER)

6. แก้ไขข้อผิดพลาดหลังจบการสนทนา เช่น

AKIHIRO: I want to make a life with you.

SALLY : (UNDERSTAND - I WANT TO MAKE LOVE WITH
YOU.)

ตัวอย่างนี้มีการแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์นั้นเป็น
เวลา 1 ปี ผู้ชายเป็นชาวต่างชาติพูดเพราะตั้งใจที่จะขอแต่งงาน แต่ซอลลีเข้าใจเป็นอย่างอื่น
และเธอก็ตอบสนองด้วยอวัจนภาษา (Nonverbal) เมื่อเวลาผ่านไป 1 ปี ทั้งคู่จึงแต่งงานกัน
เธอสงสัยว่าทำไมอากิฮิโรไม่เคยขอเธอแต่งงาน แต่เขายืนยันว่าได้ทำเช่นนั้นแล้ว จึงทราบว่า
มีการเข้าใจผิดพลาดเกิดขึ้น

7. คู่สนทนาไม่ทราบแม้แต่คนเดียวว่ามีความเข้าใจผิดพลาดเกิดขึ้น
เช่น

NS : When I get to Paris, I'm going to stop for
one whole day I'm so tired.

NNS: What?

NS : I'm going to sleep for one whole day.

NNS: One hour a day?

NS : Yes.

NNS: Why?

NS : Because I'm so tired.

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการสื่อสารระหว่างผู้พูดที่เป็นเจ้าของ
ภาษาและผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ทั้งคู่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อน ผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษาเล่าเกี่ยวกับการ
เดินทางไปปารีสของเธอว่า เธอเหน็ดเหนื่อยมากจากการท่องเที่ยว สิ่งที่เข้าใจผิดพลาดซึ่ง

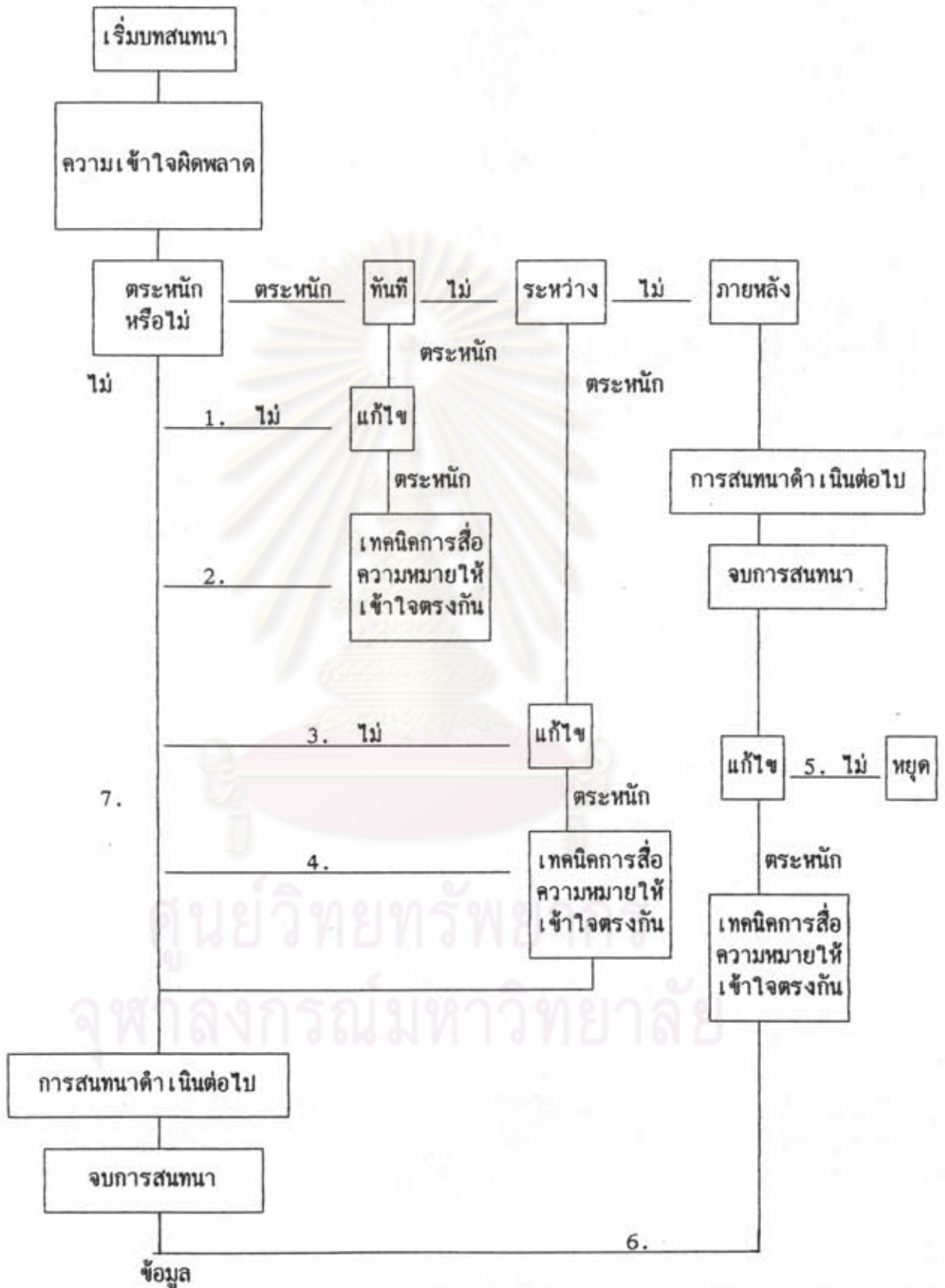
เกิดขึ้นตามตัวอย่างนี้จะไม่ได้รับการแก้ไขหรือทำให้กระจ่างชัด เพราะทั้งคู่ปล่อยให้ความเจ็บ
เข้ามาครอบงำและมองหน้าอีกฝ่ายอย่างงุนงง

อีเวนจีลีน เอ็ม วาโรนิส และ ซูซาน เอ็ม แกส (Evangeline M.
Varonis and Susan M. Gass (in press) : 329) สรุปบทปฏิบัติการโต้ตอบต่อความเข้าใจ
ที่ผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการสื่อสารไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 แสดงการเกิดความเข้าใจผิดพลาดและปฏิกิริยาโต้ตอบของผู้เข้าร่วมการสื่อสาร

จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสื่อสารที่มีความเข้าใจผิดพลาดเกิดขึ้นและผู้เข้าร่วมสนทนาตระหนักในทันที ตระหนักระหว่างการสนทนา หรือตระหนักภายหลังจบการสนทนาแล้วไม่ทักท้วง การสนทนาจึงคงดำเนินต่อไป แต่ในทางกลับกันถ้าผู้เข้าร่วมการสนทนาตระหนักถึงปัญหาและตัดสินใจทักท้วง บทสนทนาที่กำลังดำเนินอยู่ก็จะชะงักไปชั่วคราวเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสนทนาใช้ความพยายามในการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นโดยใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

2.2 ความหมายของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเทคนิคการสื่อความหมายให้ตรงกันไว้ดังต่อไปนี้

โรบิน ซี สกาเซลลา และ คอร์รีน ไฮกา (Robin C. Scacella and Corrine Higa 1981 : 40) กล่าวว่า "เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน คือ การที่ผู้เข้าร่วมการสนทนาช่วยเหลือซึ่งกันและกันขณะทำการสื่อสาร เช่น ช่วยกันเพิ่มเติมข้อมูลในส่วนที่ขาดหายไป ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และช่วยกันแก้ไขการสนทนาที่ล้มเหลว"

แคทริน เอ รูลอน และ แจน แมคเครียรี (Kathryn A. Rulon and Jan McCreary 1986 : 182) กล่าวถึงความหมายของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นขณะการสนทนาระหว่างผู้ที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่อเจ้าของภาษา หรือระหว่างผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาด้วยกัน ในการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน เมื่อเกิดปัญหาคำหรือวลีใดไม่ชัดเจนหรือเกิดการเข้าใจผิดเพื่อสร้างความเข้าใจจนเป็นที่พอใจของทุกฝ่ายทั้งนี้เพื่อจะได้ขจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไป

ซูซาน เอ็ม แกส และ อีเวนเจลิน เอ็ม วาโรนิส (Susan M. Gass and Evangeline M. Varonis 1985 : 39) ได้อธิบายความหมายของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันว่า เป็นการสนทนาที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ความเข้าใจระหว่างผู้เข้าร่วมการสนทนานั้นยังไม่สมบูรณ์ จึงได้พยายามที่จะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันขึ้น

เฮนรี จี วิตโรว์สัน (Henry G. Widdowson 1990 : 105)
กล่าวถึงเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันว่า คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ในการค้นหาความหมายที่ถูกต้องตรงกัน ด้วยการปรับเปลี่ยนและการทำนาย

โนเอล วัตส์ (Noel Watts 1989 : 45) ได้ให้นิยามของ
เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันไว้ว่า เป็นการทำงานร่วมกันแบบหนึ่งโดยผู้เข้าร่วมการ
สนทนาในกระบวนการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่มอบหมายว่า ใครจะเป็นผู้พูด พูดเรื่องอะไร
และการสนทนาจะดำเนินต่อไปอย่างไร การตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่สนทนา ผู้พูดและผู้ฟังจะ
สามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้เข้าใจตรงกันอย่างต่อเนื่อง และมีการ
ช่วยเหลือกันและกัน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่กำลังสนทากันนั้นรวมทั้งการปรับเปลี่ยน
การสนทนาถ้าจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่า ข้อมูลที่ใช้สื่อสารนั้นสามารถสื่อความหมายได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

ซูซาน เอ็ม แกส (Susan M. Gass 1991 : 69) กล่าวว่า
"เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน หมายถึง การปรับเปลี่ยนรูปแบบการสนทนา โดย
ผู้เข้าร่วมการสื่อสารทุกคนด้วยการใช้กลวิธีต่าง ๆ ดังเช่น การยืนยันความถูกต้อง การขอ
คำอธิบาย เป็นต้น"

เชอริล เอ โรเบิร์ตส์ (Cheryl A. Roberts 1990 : 42)
กล่าวถึง เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันว่า เป็นการทำที่ผู้เข้าร่วมการสนทนาเอากลวิธี
การสื่อสารมาใช้เพื่อค้นหาความหมายเมื่อประสบปัญหาในการสนทนา

สรุปได้ว่า เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน คือ กระบวนการที่
ผู้เข้าร่วมการสนทนาร่วมมือกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นขณะที่กำลังสนทากัน ด้วยการนำเอากลวิธีการ
สื่อสารต่าง ๆ มาใช้ เมื่อคำพูดหรือวลีที่เอ่ยออกมาไม่ชัดเจน ไม่เป็นที่รู้จัก ไม่เป็นที่เข้าใจ หรือ
ทำให้เกิดความเข้าใจผิด จนกระทั่งสิ่งที่เป็นปัญหานั้นเป็นที่เข้าใจหรือเป็นที่ยอมรับ

2.3 รูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

เฮนรี จี วิตโดว์สัน (Henry G. Widdowson 1990 : 107-108) เสนอรูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันไว้ 2 รูปแบบ คือ

1. เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ในลักษณะที่มีการโต้ตอบ (Reciprocal Negotiation) เมื่อการแปลความสัญลักษณ์เกิดความสับสนเนื่องจากผู้ส่งสารประเมินประสบการณ์เดิมของผู้รับสารพลาดหรือปล่อยให้มีช่องว่างระหว่างกันมากเกินไป การสนทนาจะดำเนินต่อไปด้วยการเปลี่ยนบทบาทกัน ผู้เข้าร่วมการสนทนาจะถูกกระตุ้นให้ร่วมมือกันเพื่อแก้ไขสถานการณ์หรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับประสบการณ์ของผู้รับสาร เจตนาของผู้ส่งสารและการตีความของผู้รับสารจะถูกทำให้สอดคล้องกันด้วยการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในทันที ผู้เข้าร่วมการสื่อสารอาจจะเข้าถึงความหมายได้ด้วยการพูดคุย แม้ว่าบางครั้งจะไม่ยอมรับความเชื่อ ทศนคติหรือจุดมุ่งหมายของอีกฝ่าย ฝ่ายหนึ่งอาจเพิกเฉยต่อสิ่งที่อีกฝ่ายหนึ่งพูดก็ไม่มีผลกระทบมากนักถราบใดที่อีกฝ่ายยังเข้าใจความหมายที่อีกฝ่ายหนึ่งต้องการ

2. เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ในลักษณะที่ไม่มีการโต้ตอบ (Non-Reciprocal Negotiation) เป็นลักษณะการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ก่อนส่งสารผู้เขียนจะประเมินประสบการณ์เดิมของผู้อ่านและสิ่งที่ผู้อ่านคาดหวัง ไม่มีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในลักษณะโต้ตอบทันที ผู้เขียนและผู้อ่านไม่อาจทำเช่นนั้นได้ ผู้เขียนจะทำหน้าที่เป็นผู้ใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันแทนผู้อ่านด้วยการทำนายสถานการณ์ล่วงหน้า และจัดหาข้อมูลเพื่อตอบสนองไว้ให้ ผู้อ่านจะถูกดึงเข้าสู่สถานการณ์ที่ผู้เขียนกำหนดไว้ บางครั้งการทำนายของผู้เขียนอาจผิดพลาด ผู้อ่านอาจมีประสบการณ์และความรู้มากหรือน้อยกว่าที่คาดไว้ ถ้าผู้อ่านมีประสบการณ์และความรู้มากกว่าก็จะละเลยเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่ผู้เขียนจัดไว้ให้ เลือกรับรู้เฉพาะข้อมูลที่ต้องการ แต่ถ้าผู้อ่านมีประสบการณ์และความรู้น้อยกว่าก็จะใช้ความรู้ทางภาษามาช่วยในการทำความเข้าใจ แต่ถ้ากลวิธีนี้ล้มเหลว ข้อมูลนั้นยังไม่เป็นที่เข้าใจถือว่าไม่เกิดเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

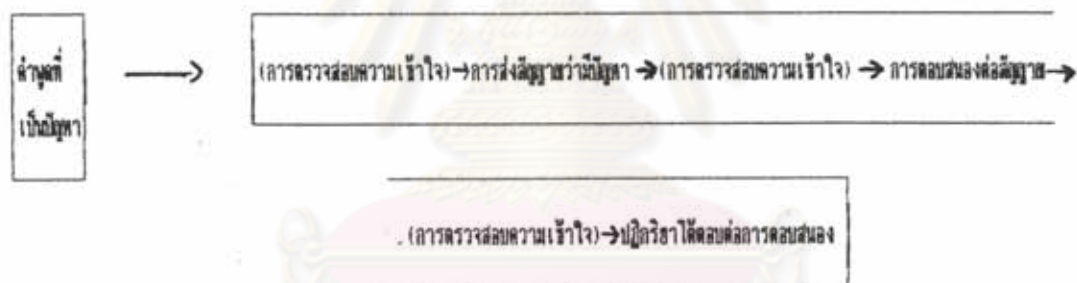
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อีแวนจีลีน เอ็ม วาโรนิส และซูซาน เอ็ม แกส (Evangeline M. Varonis and Susan M. Gass 1985 : 73-75) เสนอรูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน โดยแบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ส่วน คือ คำพูดที่ทำให้เกิดปัญหาด้านความเข้าใจ (Trigger) และการทำให้ปัญหาด้านความเข้าใจหมดไป (Resolution) ในการทำให้ปัญหาด้านความเข้าใจหมดไปนั้นยังประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ การส่งสัญญาณว่ามีปัญหาเกิดขึ้น (Indicator) การตอบสนองต่อสัญญาณ (A Response) และปฏิกิริยาโต้ตอบต่อการตอบสนองนั้น (A Reaction to the Response) ดังมีรายละเอียดในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

คำพูดที่ทำให้เกิดปัญหาด้านความเข้าใจ

การทำให้ปัญหาด้านความเข้าใจหมดไป

(Evangeline M. Varonis and Susan M. Gass 1985 : 75)

จากแผนภูมิตั้งต้นสรุปได้ว่า ในการสนทนาที่มีคำพูดที่เป็นปัญหา หรือคำพูดที่ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิด และผู้ฟังไม่ปล่อยให้ผ่านไป ผู้ฟังจะส่งสัญญาณให้ผู้พูดทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการพูดซ้ำคำที่เป็นปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือตรง ๆ เป็นต้น ผู้พูดก็จะช่วยแก้ไขปัญหานั้น เมื่อผู้ฟังเข้าใจหรือยังไม่เข้าใจก็จะแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบต่อความช่วยเหลือนั้นหรือมิฉะนั้นก็อาจเพิกเฉยเสีย ขณะที่ผู้ฟังและผู้พูดกำลังช่วยกันทำให้ปัญหาหมดไป ทั้ง 2 ฝ่าย อาจทำการตรวจสอบความเข้าใจ (Comprehension Checks) กันเป็นระยะ

ดอน เมบิน (Don Maybin 1991 : 3-11) กล่าวถึงเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันว่ามี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทที่ผู้พูดใช้ในการแสดงออกซึ่งความหมายที่ต้องการสื่อ (Productive Type) และประเภทที่ผู้ฟังใช้ในการทำความเข้าใจต่อความหมายของกลุ่มสนทนา (Receptive Type) และได้เสนอรูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่ผู้ฟังใช้ในการทำความเข้าใจต่อความหมายของกลุ่มสนทนาไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 รูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่ผู้ฟังใช้ทำความเข้าใจความหมายของกลุ่มสนทนา

(Don Maybin 1991 : 5)

จากแผนภูมิข้างต้นรูปแบบของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่ผู้ฟังใช้ในการทำความเข้าใจต่อความหมายของกลุ่มสนทนา มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเกิดความเข้าใจผิดพลาดเมื่อผู้ฟังตระหนักว่าไม่เข้าใจสิ่งที่คู่สนทนาพูด อาจมีปฏิกิริยาได้ตอบ 3 ประการ คือ เพิกเฉยชั่วคราว หรือแสดงอาการรับทราบทั้งที่ไม่เข้าใจ โดยหวังว่าจะเข้าใจในเวลาต่อมา เพิกเฉยโดยเลิกสนทนาเสีย หรือยับยั้งการพูดของกลุ่มสนทนา ขึ้นต่อมาได้แก่ ขั้นตอนการทำความเข้าใจให้กระจ่าง เมื่อผู้ฟังยับยั้งการพูดของกลุ่มสนทนาแล้ว จะพยายามทำให้คู่สนทนาทราบถึงสาเหตุแห่งการยับยั้งนั้น ด้วยการแสดงกริยาอาการ หรือเลือกใช้กลวิธีในการทำความเข้าใจให้กระจ่าง (Clarifi-

cation Strategies) จนกระทั่งเข้าใจคำพูดของกลุ่มสนทนาหรือถ้ายังไม่เข้าใจก็อาจเพิกเฉยเป็นการชั่วคราว โดยหวังว่าจะเข้าใจในเวลาต่อมา ขั้นที่ 3 คือ ขั้นการยืนยันความเข้าใจ เมื่อผู้ฟังเข้าใจดีขึ้นอาจเลือกแสดงออก 2 วิธีคือ สรุปรวว่าตนเข้าใจดีพอแล้วด้วยการบอกว่าเข้าใจ และดำเนินการสนทนาต่อ หรืออาจยืนยันความเข้าใจของตนด้วยการเลือกใช้กลวิธีในการยืนยันความเข้าใจ (Confirmation Strategies) ขั้นสุดท้าย คือ ขั้นการดำเนินการสนทนาต่อ เมื่อผู้ฟังเข้าใจความหมายของกลุ่มสนทนาดีแล้วอาจพูดจาโต้ตอบ หรือฟังกลุ่มสนทนาพูดต่อไป แต่ถ้าผู้ฟังเห็นว่ายังไม่เข้าใจดีพอ อาจย้อนกลับไปใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจให้กระจ่างในขั้นที่ 2 ใหม่ หรืออาจเพิกเฉยต่อการสนทนาด้วยการนิ่งเฉย

2.4 กลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

เทเรซา พิกา และแคเธอรีน คัทตี (Teresa Pica and Catherine Doughty 1985: 123-127) เสนอกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันไว้ดังนี้

1. การขอคำอธิบาย (Clarification Requests) หมายถึง การขอให้ผู้พูดอธิบายความหมายของคำที่เป็นปัญหา เช่น

A: She is on welfare.

B: What do you mean by welfare?

2. การยืนยันความถูกต้อง (Confirmation Checks) หมายถึง การกล่าวซ้ำคำพูดนั้นทันทีเพื่อยืนยันความถูกต้อง เช่น

A: Mexican food have a lot of ulcer.

B: Mexican have a lot of ulcer? Because of food?

3. การตรวจสอบความเข้าใจ (Comprehension Checks) หมายถึง การที่ผู้พูดตรวจสอบว่าผู้ฟังเข้าใจหรือไม่ เช่น

A: There was no one there. Do you know what I mean?

4. การกล่าวซ้ำคำพูดตัวเอง (Self-Repetition) ซึ่งแบ่งเป็น

4.1 การพูดเพื่อแก้ไข (Repairing) หมายถึง การพูดซ้ำหรือการใช้คำพูดที่ง่ายขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการสื่อสาร เช่น

A: Maybe there was be.....

B: Two?

A: Yes, one mother goes to work and the other mother stays home.

4.2 การพูดเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในการสื่อสาร

(Preventing) หมายถึง การพูดซ้ำหรือการใช้คำพูดที่มีความหมายใกล้เคียงกันเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการสนทนา เช่น

A: Do you share his feelings? Does anyone agree with Gustav?

4.3 การพูดเพื่อเสริมหรือขยายหัวข้อในการสนทนา

(Reacting) หมายถึง การที่ผู้พูดพูดซ้ำหรือใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำพูดเดิมเพื่อขยายหรือเสริมหัวข้อในการสนทนา เช่น

A: I think she has a lot of money.

B: But we don't know that.

A: But her husband is very rich.

5. การกล่าวซ้ำคำพูดผู้อื่น (Other-Repetition) แบ่งออกเป็น

5.1 การพูดเพื่อแก้ไข (Repairing) หมายถึง การพูดซ้ำหรือใช้คำพูดที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำพูดที่ผู้อื่นกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหาในการสื่อสาร เช่น

A: I think the fourth family.

B: Not the fourth family, the third family.

5.2 การพูดเพื่อเสริมหรือขยายหัวข้อในการสนทนา

(Reacting) หมายถึง การที่ผู้พูดกล่าวซ้ำคำพูดของผู้อื่นเพื่อขยายหรือเสริมหัวข้อที่กำลังสนทนา เช่น

A: I think she has three children.

B: This is the thing. She has three children.

โนเอล วัตส์ (Noel Watts 1989 : 45-46) เสนอว่าเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันไว้ประกอบด้วยกลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ ดังนี้

1. การขอให้ทูลซ้ำ (Requesting Repetition) เช่น
Could you say that again, please?
2. การขอคำอธิบาย (Requesting Clarification) เช่น
What do you mean by?
3. การทูลซ้ำเพื่อยืนยัน (Repeating for Confirmation) เช่น
..... is that right?
4. การกล่าวกระตุ้น (Prompting) เช่น
Please go on.
5. การยืนยันความเข้าใจ (Confirming Understanding) เช่น
I see.
6. การแสดงให้ทราบว่าไม่เข้าใจ (Signalling Lack of Understanding) เช่น
I am sorry, I don't understand.
7. การขอให้ปรับวิธีพูด (Asking for Adjustments in Speech Delivery) เช่น
Please speak more slowly.
8. การขอความช่วยเหลือ (Seeking) เช่น
How do you say?
9. การตรวจสอบความเข้าใจ (Checking) เช่น
Do you see what I mean?
10. การแก้ไขคำพูดคนอื่น (Correcting) เช่น
You should say....
11. การแก้ไขคำพูดตนเอง (Repairing) เช่น
I am sorry. I mean to say

อีเลน ทาโรน (Elaine Tarone 1984 อ้างถึงใน Cheryl A. Roberts 1990 : 42) ได้นำเสนอกลวิธีการสื่อสารที่นำมาใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันไว้ดังนี้

1. การถอดความ (Paraphrase) ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (Approximation)
 - 1.2 การสร้างคำขึ้นใหม่ (Word Coinage)
 - 1.3 การพูดอ้อมค้อม (Circumlocution)
2. การยืมคำ (Borrowing) ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 การแปลตามตัวอักษร (Literal Translation)
 - 2.2 การสลับภาษา (Language Mix)
3. การขอความช่วยเหลือ (Appeal for Assistance)
4. การแสดงท่าทาง (Mime)

นอกจากนี้ อีเลน ทาโรน ยังได้เสนอกลวิธีการสื่อสารที่ใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันที่สะดวกต่อการนำไปสอนและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะผู้เรียนระดับต้นไว้ 3 กลวิธี คือ การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน การพูดอ้อมค้อม และการขอความช่วยเหลือ

1. การใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน (Approximation) เป็นกลวิธีการถอดความ ซึ่งใช้เมื่อจำคำศัพท์ไม่ได้หรือไม่รู้จักคำศัพท์นั้น เช่น ใช้คำว่า

pipe แทน water pipe

tri แทน triangle

candy cane แทน lollipop

flower แทน leaf

2. การพูดอ้อมค้อม (Circumlocution) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดใช้เมื่อผู้พูดไม่ทราบคำศัพท์นั้น โดยเลี่ยงไปใช้การบรรยายลักษณะเกี่ยวกับสิ่งนั้นแทน เช่น อธิบายถึง a bear ว่า "That kind sleeps seven months."

ในการใช้กลวิธีนี้ผู้เรียนต้องเรียนรู้คำศัพท์ต่อไปนี้

I 15285467

คำศัพท์เกี่ยวกับรูปร่าง เช่น

square, round, oval, triangular

คำศัพท์เกี่ยวกับขนาด เช่น

tall, long, inches, pounds, wide

คำศัพท์เกี่ยวกับวัสดุ เช่น

wood, plastic, paper, metal, cloth

คำศัพท์เกี่ยวกับผิวสัมผัส เช่น

smooth, rough

คำศัพท์เกี่ยวกับตำแหน่ง เช่น

right, top, across, from

คำศัพท์เกี่ยวกับหน้าที่ เช่น

put, stir, make, build

คำศัพท์เกี่ยวกับสี เช่น

white, brown, green และอื่น ๆ

โดยครูต้องสอนรูปแบบประโยคเพื่อเป็นตัวอย่างไว้ด้วย เช่น

It looks like ...

It's made of ...

It has ...

It's used for ...

It is ...

3. การขอความช่วยเหลือ (Appeal for Assistance)

เป็นกลวิธีที่มีประโยชน์มากเมื่อใช้กลวิธีอื่นไม่ได้ผล รูปแบบการขอความช่วยเหลือมีมากมาย เช่น

Excuse me. Could you ...?

What is the word for ...?

What is a ...?

Is ... correct?

I don't know how to say it.

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า มีการนำกลวิธีการสื่อสารแบบต่าง ๆ มาใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ทั้งโดยผู้พูดที่พยายามสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้ถูกต้องและชัดเจน และโดยผู้ฟังที่พยายามทำความเข้าใจต่อคำพูดของกลุ่มสนทนา การนำกลวิธีการสื่อสารไปใช้ในเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันนั้น ดอน เมบิน (Don Maybin 1991 : 3-8) สรุปว่า มีวิธีการนำไปใช้ 3 ขั้นตอน คือ

1. การทำความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจ ผู้ฟังต้องใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจด้วยการยับยั้งคำพูดของกลุ่มสนทนาโดยใช้ท่าทางหรือคำพูด เช่น ทำท่าสงสัย ยกมือ หรือพูดว่า Excuse me. / Pardon me. เป็นต้น

2. การทำให้หมดข้อสงสัย (Clarification) ด้วยการใช้กลวิธีการสื่อสารหลายประการ เช่น การขอให้พูดซ้ำ การขอให้พูดช้าลง การขอคำอธิบาย การขอให้สะกิดคำหรือการขอคำแปล

3. การยืนยันความเข้าใจ (Confirmation) เมื่อผู้ฟังคิดว่าเข้าใจคำพูดของกลุ่มสนทนาแล้ว อาจทำการยืนยันความถูกต้องอีกครั้งด้วยการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน การสร้างคำขึ้นใหม่ การแปลตามตัวอักษร การพูดอ้อมค้อม การยืนยันคำ หรือการแสดงท่าทาง เป็นต้น

3. การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศซึ่งกำลังได้รับการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันมี 2 วิธี คือ การจัดการเรียนการสอนโดยตรง (Explicit Instruction) และการจัดการเรียนการสอนโดยอ้อม (Implicit Instruction) (Susan M. Gass 1991 : 54)

3.1 การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง

วิธีการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน โดยตรงมาจากความเชื่อของนักจิตวิทยาที่ว่า การเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นโดยรู้ตัว สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและทำให้เรียนรู้ภาษาได้ง่ายขึ้น กล่าวคือผู้เรียนจะสังเกตและรวบรวมคำพูดประโยคต่าง ๆ แล้วสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาจากความเข้าใจที่มีต่อ

คำพูดในภาษาเป้าหมายนั้น ซึ่งก็คือ การจัดการเรียนการสอนภาษาโดยตรงนั่นเอง (Richard W. Schmidt 1990 : 129-221)

สำหรับความหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาโดยตรงนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนโดยตรง หมายถึง การจัดประสบการณ์ ความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง นั่นคือ ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกถึงความสามารถทางภาษาอย่างเด่นชัดว่า ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์เกี่ยวกับภาษาแล้วอย่างรู้ตัว เช่น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ภาษาที่ใช้ถูกหรือผิดอย่างไร (Ellen Bialystok 1979 : 82-87)

แจน เอช ฮุลส์ตีจัน และ วูเตอร์ ฮุลส์ตีจัน (Jan H. Hulstijn and Wouter Hulstijn 1984 : 25) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาโดยตรงว่า เป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาโดยอ้อมเหตุผลที่เกี่ยวกับโครงสร้างทางภาษาประกอบได้

ริชาร์ด ดับบลิว ชมิทท์ (Richard W. Schmidt 1990 : 214) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยตรงว่า เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยรู้ตัว

ซูซาน เอ็ม แกส (Susan M. Gass 1991 : 58-60) กล่าวถึงเรื่องความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยตรงว่า หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงรูปแบบ และ/หรือ ความหมายตลอดจนความแตกต่างของการใช้ภาษาเป้าหมายของผู้เรียนกับระบบภาษาเป้าหมาย

อาจสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมาย ให้เข้าใจตรงกันโดยตรง คือ การจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อความหมาย ให้เข้าใจตรงกัน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตัวอย่างรู้ตัวด้วยการวิเคราะห์ อธิบาย และ/หรือ อภิปราย เกี่ยวกับขั้นตอนและสถานการณ์ในการใช้เทคนิคนี้

3.2 การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม

แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อมมาจากความเชื่อของนักพฤติกรรมศาสตร์ที่ว่า การเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว ภายในจิตใต้สำนึก (H. Seliger 1983 : 187) ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับการเรียนรู้ภาษาแม่ คือ ผู้เรียนจะรู้สึกที่กำลังเรียนภาษาอยู่เพราะมุ่งที่ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ผู้เรียนไม่รู้ตัวว่าได้เรียนกฎเกณฑ์ทางภาษาแล้วเพราะไม่มีการเน้นในเรื่องดังกล่าว แต่ผู้เรียนจะรู้สึกได้ถึงความถูกต้องของภาษาแม้จะไม่ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์โดยตรง (Stephen D. Krashen 1987 : 35-40) เทคนิคการเรียนการสอนภาษาเช่นนี้ ริชาร์ด ดับบลิว ชมิทท์ (Richard W. Schmidt 1990 : 213-221) เรียกว่า การจัดการเรียนการสอนโดยอ้อมนั่นเอง ซึ่งครูผู้สอนจะจัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการสนทนาทั้งในกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมอื่น ๆ ที่สถานการณ์บังคับให้มีการปฏิสัมพันธ์กัน เพราะขณะที่สนทนากันนั้นผู้เรียนมีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษาและสรุปกฎเกณฑ์ทางภาษาจากตัวอย่างการใช้ภาษาของกลุ่มสนทนา ทั้งนี้จากตัวอย่างที่ได้รับทำให้ผู้เรียนเข้าใจคำและโครงสร้างที่ยากเกินระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนได้ (Teresa Pica and Catherine Doughty 1987 : 41-42)

สรุปว่า การจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยอ้อม คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในการสนทนา ขณะทำกิจกรรมกลุ่มหรืองานที่สถานการณ์กำหนดให้มีการสนทนากัน ซึ่งในขณะนั้นผู้เรียนจะสังเกตและเรียนรู้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยไม่รู้ตัว

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยภายในประเทศพบว่ามีเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะฟัง-พูด ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ยังไม่พบว่ามีการทำวิจัยแต่อย่างใด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะฟัง-พูดมีดังต่อไปนี้

เจสียาศรี จิรสิทธิ์ (2520 : 53-54) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและทักษะการพูด จากบทเรียนซึ่งยึดหลักการจัดเนื้อหาวิชาตามแนว Functional Notional Based Syllabus กับบทเรียนซึ่งยึดหลักการจัด

เนื้อหา รายวิชาตามแนว Structural Based Syllabus" กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2520 ของวิทยาลัยครูธนบุรี จำนวน 68 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้กลุ่มทดลองได้เรียนตามแนว Functional Notional Based Syllabus และกลุ่มควบคุมได้เรียนตามแนว Structural Based Syllabus จากนั้นได้ทดสอบความสามารถด้านการฟังพูดโดยใช้แบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทักษะการฟัง และทักษะการพูดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ระดับ .05

ดร.ชนัน ฤทธิเสวี (2528 : 52-56) ทำการศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบให้คำปรึกษากับการสอนตามคู่มือครูของหนังสือ Getting Through to People กลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด นครนายก ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 70 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ให้กลุ่มทดลองเรียนโดยวิธีสอนแบบให้คำปรึกษาและกลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือ ครู ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในด้านการฟัง-พูดโดยใช้แบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบการให้คำปรึกษากับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กุลชาติ โยสีดา (2529 : 75-77) ทำการศึกษาเปรียบเทียบความ สนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด เพื่อการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบบทบาทสมมติและวิธีสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนคณิต-วิทย์ โรงเรียน สีคิ้ว "สวัสดิ์ผดุงวิทยา" อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้กลุ่มทดลองเรียนโดยวิธีสอนแบบบทบาท สมมติและกลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา อังกฤษทักษะการฟัง-พูด และวัดความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้น ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูดและความสนใจ ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบบทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

จุฑารัตน์ ธาณี (2534 : 86-88) ทำการวิจัยเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด เพื่อการสื่อสารและความเข้าใจในวัฒนธรรมทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิคบทบาทสมมติกับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกันทรารมย์ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนเทคนิคบทบาทสมมติ กลุ่มควบคุมเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู ทำการทดสอบก่อนและหลังการสอน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสาร และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในวัฒนธรรมทางภาษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยเทคนิคบทบาทสมมติกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง-พูด และความเข้าใจในวัฒนธรรมทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะฟัง-พูด และเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะฟัง-พูด

วาย เอช เอสโคลา (Y. H. Escola 1980 : 1985-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการได้รับการฝึกสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับการพัฒนาทักษะฟัง-พูดของนักเรียนที่เรียนภาษาเยอรมัน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รัฐแมริแลนด์ (Maryland) แบ่งนักเรียนเป็นจำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองคือ นักเรียนระดับ 2 และ 4 ปีการศึกษา 1979 จำนวน 31 คน กลุ่มควบคุมคือ นักเรียนที่เรียนในระดับและปีการศึกษาเดียวกัน จำนวน 30 คน ให้กลุ่มควบคุมเรียนการฟัง-พูดโดยไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ครู ตำราเรียน และหลักสูตรเดียวกัน ทำการทดสอบโดยใช้ข้อสอบภาษาเยอรมันในการฟังและการพูด ผลปรากฏว่า คะแนนสอบของนักเรียนระดับ 2

ทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนสอบของนักเรียนระดับ 4 ของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่า การศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า การฝึกสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีส่วนทำให้พัฒนาการด้านการฟัง-พูดของนักเรียนดีขึ้น

อลิซาเบธ เวลแมน ลาร์สัน (Elizabeth Wellman Larson 1987 : 1137-A) ได้ทำการสังเกตและวิเคราะห์รูปแบบการพูดของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เมื่อพูดกับผู้เรียนชาวต่างชาติขณะทำการสอน กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ (EFL) ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 1986 ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกเสียงการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นเวลา 7 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพูดของครูประกอบด้วย คำถามประเภทต่าง ๆ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง และการปรับเปลี่ยนหัวข้อให้ง่ายขึ้น

บริตา แอนน์ บัทเลอร์ วอลล์ (Brita Anne Butler Wall 1987 : 379-A) ศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่และความถี่ของการพูดที่ไม่คล่อง (Disfluencies) ในการสนทนาระหว่างผู้ที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของภาษา กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาระดับวิทยาลัย จำนวน 24 คน โดยเป็นเจ้าของภาษาอังกฤษและเป็นผู้สัมภาษณ์ เวียดนาม กลุ่มละ 12 คน ซึ่งแบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงกลุ่มละ 6 คนเท่า ๆ กัน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของภาษาทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเป็นเวลา 10 นาที และทำการบันทึกเสียงการสนทนานั้นไว้ ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่ระบุว่าพูดไม่คล่อง (Disfluency Markers) คือ การหยุดพูดไปเลยหรือหยุดเป็นระยะ การพูดซ้ำ การเริ่มต้นใหม่และการพูดเป็นคำ ๆ ผู้วิจัยพบว่า การพูดของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาแตกต่างจากการพูดของผู้ที่เป็นเจ้าของภาษาทั้งในเรื่องจำนวนของคำพูดและการใช้สิ่งที่แสดงถึงการพูดที่ไม่คล่อง เพศมีผลต่อความถี่ของการเริ่มต้นใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยไม่พบความแตกต่างในด้านจำนวนของการพูดไม่คล่องระหว่างการสนทนาของผู้ที่เป็นเจ้าของภาษาและไม่ใช่เจ้าของภาษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยยังได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการพูดไม่คล่องของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาในหลายกรณีเป็นเรื่องที่เหมาะสม

อลิซาเบธ เอ็ม กัธรี (Alizabeth M. Guthrie 1987 : 324-A) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเข้าร่วมการสนทนาของผู้เรียน เพื่อศึกษาถึงผลของการให้ข้อมูลทางภาษาศาสตร์แก่ผู้เรียนโดยผ่านการสนทนาในห้องเรียน ด้วยการศึกษาร่วมสนทนาของผู้เรียน ร้อยละของการใช้ภาษาเป้าหมายและกิจกรรมที่เน้นการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ชั้นเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศส ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 6 ห้อง ผู้วิจัยทำการบันทึกภาพการสนทนาที่เกิดขึ้นในแต่ละห้อง ๗ ละ 2 ครั้ง แล้วตรวจสอบร้อยละของการใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสนทนา ร้อยละของการพูดของผู้เรียน และร้อยละของกิจกรรมการสื่อสารที่เน้นด้านเนื้อหาการสนทนา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนนำภาษาฝรั่งเศสไปใช้พูด ร้อยละ 80 ของเวลาเรียน จำนวน 5 ห้อง ผู้เรียนพูดคุยกัน ร้อยละ 9-24 มีการจัดกิจกรรมที่เน้นด้านเนื้อหา ร้อยละ 15-64 ในแต่ละบทเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ครูผู้สอนเพิ่มเวลาสำหรับสนทนาในชั้นเรียนและเพิ่มระดับความซับซ้อนขึ้นอันจะทำให้สภาพแวดล้อมในห้องเรียนเอื้อต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษา

คริสทีน แอนน์ เอส อัลวาราดอ (Christine Ann S. Alvarado 1991 : 825-A) ทำการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการเข้าร่วมการสนทนาของผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมคู่ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยฟลอริดาและปานามา (Florida and Panama University) จำนวน 10 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมการสนทนา กับกลุ่มที่ไม่กระตือรือร้นในการเข้าร่วมสนทนา จัดให้นักศึกษาผู้ที่กระตือรือร้นทำงานคู่กับนักศึกษาที่ไม่กระตือรือร้น และคู่กับนักศึกษาที่กระตือรือร้นด้วยตนเอง ผู้วิจัยทำการบันทึกเสียงการสนทนาในภาษาอังกฤษของทุกคู่ ส่วนผู้ที่เป็นชาวสเปนก็บันทึกเสียงเป็นภาษาสเปน ในขณะที่ทำกิจกรรมภาพ จำนวน 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมการค้นหาความแตกต่างระหว่างภาพที่ทั้งคู่ได้รับ การวาดภาพตามคำสั่ง การเรียงลำดับภาพ การผลิตกันเล่าเรื่อง และการช่วยกันแก้ปัญหที่เกิดขึ้น ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่กระตือรือร้นเข้าร่วมการสนทนา มากกว่าทั้งในการนำเสนอข้อมูลและแสดงการตัดสินใจ ด้วยการใช้อุปกรณ์การเข้าร่วมการสนทนาเต็มโดยตลอด ผู้วิจัยยังพบว่า กิจกรรมการสื่อสาร 2 ทาง ทำให้เกิดความสมดุลย์ในเรื่องโอกาสการพูด

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน

ดอน เมบิน (Don Maybin 1991 : 10-46) ทำการทดลองเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนระหว่างกลุ่ม ที่ได้รับการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง กับกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งจัดสถานการณ์ที่จำเป็นต้องใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันอันเป็นการสอนเทคนิคดังกล่าวโดยอ้อม เพื่อพิสูจน์ว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรงสามารถนำความรู้ไปปรับใช้นอกห้องเรียนได้ กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาชาวอังกฤษ กลุ่มละ 10 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งเอสเส็กซ์ (University of Essex) ระหว่างปีการศึกษา 1986-1987 กลุ่มตัวอย่างประชากรมีระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนและหลังการสอน ผลการทดลองปรากฏว่า ทั้ง 2 กลุ่ม ให้ผลที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีก 2 เดือนต่อมา ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างประชากรจากกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 และให้ทำกิจกรรมที่มีการสนทนากัน ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้รับการสอนเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยตรง สามารถนำความรู้ไปปรับใช้และทำกิจกรรมได้ดีกว่า

จูดี คาเมรอน และ ดับบลิว แฟรงค์ เอพลิง (Judy Cameron and W. Frank Epling 1989 : 392-406) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบของปฏิสัมพันธ์โดยการใช้กลวิธีในการแก้ปัญหาสำหรับผู้เรียน ที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่จากหลายเชื้อชาติที่มาอาศัยอยู่ในประเทศแคนาดา ได้ประมาณ 6 ปี และเพิ่งเรียนภาษาอังกฤษได้ 16 สัปดาห์ จำนวน 24 คู่ ผู้วิจัยแบ่งนักศึกษาเหล่านี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Active) และกลุ่มที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Passive) จากนั้นจึงจับคู่ักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 8 คู่ กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาที่กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนทั้งคู่ (Active-Active) กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาที่กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนกับนักศึกษาที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Active-Passive) ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นนักศึกษาที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชั้นเรียนทั้งคู่ (Passive-Passive) ผู้วิจัยให้นักศึกษาแต่ละคู่ทำกิจกรรมการแก้ปัญหาและได้บันทึกเสียงและภาพการสนทนาไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์ในภายหลัง ผลการวิจัยพบว่า คู่ของนักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Active-Active) และคู่ของนักศึกษาที่มีความ

กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนกับนักศึกษาที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (Active-Passive) สามารถใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย ซึ่งรวมทั้งเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน เพื่อช่วยให้กิจกรรมการแก้ปัญหานั้นสำเร็จได้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษว่า ในการจับคู่ให้นักศึกษาทำกิจกรรมคู่ควรจับคู่กับนักศึกษาที่กระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนกับนักศึกษาที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเพื่อที่นักศึกษาจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แคเธอรีน ดัฟตี และ เทเรซา พิกา (Catherine Doughty and Teresa Pica 1986 : 305-325) ทำการศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยการสังเกตการณ์สนทนาขณะนี้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก กิจกรรมคู่ และกิจกรรมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง โดยทั้ง 3 กลุ่ม จะต้องทำงานที่แตกต่างกันทั้ง 2 ประเภท คือ งานที่ต้องแลกเปลี่ยนข้อมูล และงานที่เลือกได้ว่าจะแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือไม่ก็ได้ กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศระดับกลาง และมีภาษาแม่แตกต่างกัน จำนวน 6 ห้องเรียน ใช้ครูที่เป็นเจ้าของภาษาและมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วหลายปีเพียงคนเดียว การแบ่งกลุ่มนักเรียน ครูผู้สอนเป็นผู้แบ่งโดยการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อจัดคู่ให้ทำงาน โดยสุ่มครั้งละ 2 คน จากกลุ่มละ 4 คน ผลการศึกษาพบว่า ในการทำงานที่ต้องแลกเปลี่ยนข้อมูล นักเรียนใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันมากกว่าการทำงานที่เลือกได้ว่าจะแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือไม่ก็ได้ ในการทำกิจกรรมกลุ่มเล็กและกิจกรรมคู่ พบว่า มีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันมากกว่าการทำกิจกรรมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง แต่ผู้วิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่มเล็กและกิจกรรมคู่

ซูซาน เอ็ม แกส และ อีเวนจีลิน เอ็ม วาโรนิส (Susan M. Gass and Evangeline M. Varonis 1985 : 149-161) ทำการศึกษาเปรียบเทียบการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันโดยการสังเกตพฤติกรรมการสนทนาขณะทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน 2 แบบ คือ กิจกรรมการสื่อสารทางเดียว และกิจกรรมการสื่อสาร 2 ทาง กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ นักศึกษาชาวต่างประเทศที่กำลังศึกษาอยู่ที่สถาบันภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (Michigan University) จำนวน 9 คน แบ่งนักศึกษาวออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งให้ทำกิจกรรมการสื่อสารทางเดียว ส่วนอีกกลุ่มให้ทำกิจกรรมการสื่อสาร 2 ทาง ซึ่ง

เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถพูดจาหรือโต้ตอบกันได้ ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างของการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในการทำกิจกรรมทั้ง 2 แบบ แต่พบว่า นักศึกษาชายมีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในลักษณะที่แสดงให้คู่สนทนาทราบว่า ไม่เข้าใจข้อความน้อยกว่านักศึกษาหญิง

เทเรซา พิกา (Teresa Pica 1991 : 437-452) ทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสื่อสารของผู้เรียนในบริบทที่แตกต่างกัน 3 แบบ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ชาวต่างชาติ ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 24 คน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน นักศึกษากลุ่มที่ 1 ทำกิจกรรมตามคำสั่งโดยใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในการสนทนากับครูได้ (Negotiators) กลุ่มที่ 2 นักศึกษาไม่ได้รับอนุญาตให้สนทนากับครู แต่จะเป็นผู้สังเกตการณ์ (Observers) และกลุ่มที่ 3 นักศึกษาจะเพียงได้ฟังข้อความที่เป็นคำสั่งซึ่งเป็นข้อความที่ได้มาจากการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันแล้ว (Listeners) ผู้วิจัยจัดให้นักศึกษากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เรียนห้องเดียวกัน ส่วนกลุ่มที่ 3 ให้เรียนอีกห้องหนึ่ง ครูผู้สอนเป็นเจ้าของภาษาโดยสอนทั้ง 2 ห้อง ผู้วิจัยทำการบันทึกพฤติกรรมการสื่อสารของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนความเข้าใจของกลุ่มที่ 1 สูงกว่ากลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .005 แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ส่วนระหว่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยพบว่า คะแนนความเข้าใจของกลุ่มที่ 1 สูงกว่ากลุ่มที่ 3 เพียงเล็กน้อย

อีเวนจิลีน เอ็ม วาโรนิส และ ซูซาน เอ็ม แกส (Evangeline M. Varonis Susan M. Gass 1986 : 70-84) ศึกษาพฤติกรรมการสนทนาระหว่างเจ้าของภาษากับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา โดยทำการสังเกตเปรียบเทียบพฤติกรรมการสนทนาระหว่างผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษาทั้งคู่ จำนวน 4 คู่ ระหว่างผู้พูดที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา จำนวน 4 คู่ และระหว่างผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาทั้งคู่ จำนวน 14 คู่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาทั้งคู่ คือ นักศึกษาในสถาบันภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยแห่งมิชิแกน (University of Michigan) เป็นเพศชายและเพศหญิง อย่างละ 7 คู่ ทั้งหมดใช้ภาษาสเปนหรือภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นเจ้าของภาษาทั้งคู่ คือ นักศึกษา

ของมหาวิทยาลัยแห่งมิชิแกนเป็นเพศชายและเพศหญิง อย่างละ 2 คู่ กลุ่มตัวอย่างประชากรในคู่ที่เป็นเจ้าของภาษากับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งมิชิแกน ซึ่งไม่เคยพบกันมาก่อน และทำการบันทึกเหตุการณ์สนทนาในครั้งแรกที่พบกัน จึงไม่อาจควบคุมตัวแปรเกี่ยวกับเพศได้ ผู้วิจัยทำการบันทึกเสียงการสนทนาของกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละคู่ในการสนทนาที่ไม่เป็นทางการโดยไม่มีคำสั่งแต่ได้รับคำชี้แนะแทน เช่น ให้แต่ละคนแนะนำตัวเอง และทำความเข้าใจกับคู่สนทนา เป็นต้น ผลการวิจัยปรากฏว่า การสนทนาระหว่างผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาทั้งคู่แตกต่างจากการสนทนาระหว่างเจ้าของภาษาด้วยกันเองหรือระหว่างเจ้าของภาษากับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยพบว่า การสนทนาระหว่างผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาทั้งคู่มีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันมากที่สุด

ซูซาน เออร์ลิช และคณะ (Susan Ehrlich et al. 1988 : 397-405) ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของเทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในการจัดหาข้อมูลที่เป็นที่เข้าใจแก่ผู้เรียน โดยทำการสังเกตการสนทนาระหว่างเจ้าของภาษากับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา จำนวน 4 คู่ และการสนทนาระหว่างเจ้าของภาษาทั้งคู่ จำนวน 4 คู่ ขณะทำกิจกรรมการวาดภาพตามคำสั่ง กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา คือ นักศึกษาชาวญี่ปุ่น ซึ่งกำลังเรียนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ ในมหาวิทยาลัยโตรอนโต (Toronto University) จำนวน 4 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นเจ้าของภาษาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยโตรอนโต จำนวน 12 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้พูดอธิบายสิ่งของที่จะให้ผู้ฟังวาดภาพตามด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน บางคนให้รายละเอียดมาก (Embroiderer) บางคนก็อธิบายอย่างกว้าง ๆ (Skeletonizer) ในจำนวน 3 คู่ ที่ผู้พูดให้รายละเอียด ปรากฏว่า ไม่อาจทำกิจกรรมสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ผู้ฟังที่เป็นเจ้าของภาษามักจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมมากกว่าผู้ฟังที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ปฏิกริยาที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจหรือไม่เข้าใจ การสนทนาในคู่ที่ผู้พูดให้รายละเอียดมากมีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในลักษณะของการขยายความมากกว่าคู่ที่อธิบายลักษณะอย่างกว้าง ๆ แต่ผู้วิจัยพบว่า ในคู่ที่อธิบายลักษณะอย่างกว้าง ๆ มีการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันในลักษณะของการพูดซ้ำมากกว่า และละเลยการใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันมากกว่าด้วยเช่นกัน

ซูซานนา แมกดาลีนา โซติลโล (Susana Magdalena Sotillo 1991 : 831-A) ทำการศึกษาข้อมูลที่ครูป้อนให้แก่ผู้เรียนและการที่ครูทำให้รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ง่ายขึ้น (Interactional Modification) ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน เช่น การตรวจสอบความเข้าใจ การขอคำอธิบาย และการตรวจสอบคำยืนยัน ขณะที่จัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาในห้องเรียนที่สอนวิชาการ (Bridge Classroom) กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ครูผู้สอนรายวิชาจิตวิทยาและสังคมศาสตร์ จำนวน 2 คน และนักศึกษาชาวต่างชาติ จำนวน 2 ห้องเรียน ผู้วิจัยทำการบันทึกเทปการสื่อสารและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างประชากรกำลังสอนนักศึกษาในรายวิชาดังกล่าวเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในภายหลัง ผลการวิจัยพบว่า การทำให้รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ง่ายขึ้นของครูและการปรับภาษาให้ง่ายขึ้นขณะที่ครูพูดซึ่งเป็นการทำให้ข้อมูลเป็นที่เข้าใจง่ายขึ้น และมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้น ไม่ปรากฏให้เห็นถึงความแตกต่างทั้งในบริบททางภาษาและในเนื้อหาวิชา แม้ว่าในชั้นเรียนวิชาการจะขาดคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองดังกล่าว ผลการเรียนรู้เนื้อหา ก็แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาประสบความสำเร็จในการเรียนวิชานั้นและประสบการณ์ที่ได้รับก็จัดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ภาษา ผู้วิจัยเสนอแนะให้ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้มีการสนทนาระหว่างนักศึกษาและผู้สอนให้มากขึ้น และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาใช้เทคนิคการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันมากขึ้น จะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย